

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v širskosti ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov manj po 40 cent. osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po L. —, oglasi denarnih zavodov manj po L. 2. — Mail oglasi po 20 cent. beseda, najmanj pa L. 2. — Oglasi, naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Uredništvo, izveščalci, ponudniki, vsak dan zjutraj. Uredništvo: Asiškega št. 20, I. nadstropje. Dopolni: Asiškega št. 20, I. nadstropje. Poštovalec: Asiškega št. 20, I. nadstropje. Izdajatelj: Asiškega št. 20, I. nadstropje. Urednik: Asiškega št. 20, I. nadstropje. Tisk: Tiskarna Edinost, Naročnina: Asiškega št. 20, I. nadstropje. In celo leto L. 60. — Za izredne mesečno 5 lir več.

Slovanski volilci Julijske Krajine!

Čez malo tednov, 6. aprila, se bodo vršile volitve v poslansko zbornico. Po novem volilnem redu pripadeta najmočnejši stranki dve tretjini vseh mandatov, če doseže vsaj četrtno vseh glasov. Fašistovska stranka se poteguje za to. V našem volilnem okrožju ostane po tem takem od 23 mandatov samo 8 za druge stranke po sorazmerju števila glasov.

Slovanski volilci! Pozivamo vas, da pojedite 6. aprila na volišče in da oddate glas za slovaško kandidatsko listo zaznamujoč na glasovnici naš volilni znak,

lipovo vejico in planiko.

Storite tako, složno in srčno, vsi do zednjega, da pripravite svoji listi toliko mandatov, kolikor jih ji gre po resničnem številu našega ljudstva. Ne vodi nas pri tem in ne bo vodilo niti vas nasprotstvo proti državi ne proti vladi. Z vsjo iskrenostjo in odločnostjo odklanjamo vsako tako misel, vsako tako sumničanje. Na najbolj merodajnem mestu, nasproti samemu načelniku vlade in voditelju fašistovske stranke, so naši odposlanci podali v tem znanju izjavo, ki je bila vzeta na znanje. Pozivamo vas le, da izrabite pravico, ki vam jo zakon daje, a je noben odgovorni činitelj ne odreka, da namreč izberete svoje, v pravem pomenu besede svoje zastopnike, ki naj kot možje vašega rodu in jezika vršijo svojo nalogo v popolnem soglasju z vašimi čustvi in željami, s popolnim razumevanjem vaših potreb in težav.

Taki zastopniki bodo imeli vedno pred očmi, da je naše ljudstvo po ogromni večini kmetstvo in delavstvo, in da mu je naložen vsakdanji težki boj za obstanek, da ima naša dežela svoje posebne koristi in da pristoji naši slovaški manjšini pravica, da hrani in goji svoj jezik in svojo kulturo.

Zato bodo morali stremeti z vsami silami za tem, da se spravi zakonodaja in uprava v soglasje z gospodarskimi in socialnimi interesi našega kmetškega in delavskega ljudstva in da se v duhu prave demokracije uvede kolikor bolj široka samouprava v občinah, okrajih in deželah za vse krajevne stvari, ki se ne tičejo državne celokupnosti.

Predvsem pa bodo morali vaši zastopniki zastaviti vse moči, da se položaj slovaške manjšine uredi brez strasti in predsodkov, s stvarnostjo, pravičnostjo in blagohotnostjo, kot pravzaprav čisto tehnično vprašanje, brez improvizacij in dilematstva, ne po podrejenih, mnogokrat neizkušenih ali nesposobnih funkcionarjih, nego enotno, vedno po zaslišanju legitimnih zastopnikov prizadetega ljudstva. Saj ni mogoče presojati in urediti položaja slovaške manjšine le z ozirom na razmerje med njenim številom in štiridesetimi milijoni vseh italijanskih državljanov ali v znanju več ali manj prikritih ali odkrite asimilacijske politike. V Julijski Krajini tvori slovaški živelj sestaven in važen del prebivalstva vse dežele in kot takšemu mu gre na šolskem polju, dalje glede rabe jezika pred oblastmi, na sodiščih in v javnem življenju sploh, glede zaščite in pospeševanja njegovih kulturnih interesov primerno upoštevanje. Kar se je v tem oziru zamudilo in zagrešilo, se mora popraviti, gotovo ne v škodo in nečast državi.

Slovanski volilci Julijske Krajine!

Pojdit, 6. aprila na volišče samozavestno in pogumno, zanašajte se na slovesno odločbo, ki nam je bila dana, da se bo volilna sloboda ščitila, zaupajte v pravičnost svoje stvari in zaupajte tudi v modrost mož, ki jim je poverjena usoda Italije, da bodo znali popraviti zmotne preteklosti in omogočiti slovaškim sodržavljanom, da zamorejo, pokornim zakonom, zvesti sebi, vršiti kot dobri italijanski državljani svojo zgodovinsko nalogo.

Slovanski volilni odbor.

Gospodarski pomen italijansko-ruske pogodbe in režim trgovskih stikov med obema državama

RIM, 8. O pogodbi za trgovino in plovbo med Italijo in Rusijo so se zvedele sinoči sledeče podrobnosti:

Trgovinska pogodba vsebuje v svojem členu priznanje »de jure« Zvezde sovjetskih republik. Vprašanje odškodnin za zaplenjena premoženja Italijanov ni moglo dobiti v pogodbi svoje rešitve. Vendar je pa bilo puščeno to vprašanje nedotaknjeno in sta obe vladi sklenili, da se bo pri njega reševanju pazilo na to, da bodo priznane italijanskim državljanom ugodnosti, kakršnih ne bodo mogli dobiti pripadniki nobene druge države.

Določbe gospodarskega značaja pa sestavljajo končno veljavno in popolno vrsto odredb, ki znajo urediti trgovino med pripadniki obeh držav, izmenjavo blaga in plovbo.

Tez nji pogodbe
Kar se tiče medsebojne izmenjave blaga, je ustvarila največje težave potreba spraviti v sklad dva režima v trgovini, katere se globoko razlikujeta med seboj, ker je znanja trgovina Rusije državni monopol, med tem ko je v Italiji svobodna prepustena zasebni podjetnosti. Ta ovira je bila odstranjena na podlagi dejanskega stana, upoštevaajoč pri tem velike ugodnosti, ki izhajajo za cba naroda iz medsebojnega uvoza.

Izkustva preteklosti, upoštevanje sedanjih potreb Rusije ter znamenja novih množičnih italijanske industrije so dovedla do tega, da se je postavila vzpostavna trgovskih stikov med obema državama na sledeče temelje: Rusija bo dobavila Italiji veliko množino žita ter bo nakupila v Italiji del industrijskih in kmetijskih izdelkov, ki jih rabi za svojo gospodarsko obnovo in za prehrano svojega prebivalstva.

Tako si je Italija zagotovila dobavo vsaj 3 milijonov kvintalov žita na leto, zakar bo s svoje strani izvažala v Rusijo izdelke svoje industrije. Uvoz žita se bo izvrševal v režimu popolne svobode s strani italijanskih uvoznikov, ker se italijanska vlada ni hotela oddaljiti od temeljnih smernic svoje gospodarske politike, ki prepustajo udejstvovanje v trgovini svobodni inicijativi zasebnikov.

Carine in plovba
Trgovinsko pogodbo izpopolnjuje carinski dogovor, v smislu katerega si obe državi priznavata za izdelke, ki so najvažnejši za medsebojni promet, največje prednosti pred vsemi drugimi državami. Ta dogovor predvideva znatna znižanja carin še za druge glavne proizvode obeh držav.

Seja radikalskega kluba

Zaupnica g. Pašića

BEOGRAD, 8. Vlada se je včeraj ves dan posvetovala. Popoldne od 4. do 5. je imel radikalni poslanski klub plenarno sejo. Ministrski predsednik Pašić je podal daljši ekspozé o notranjem položaju in rekel: »Borili se bomo do konca proti akciji opozicije in se ji bomo protivilili z vsemi močmi. Le v skrajnem slučaju podamo ostavko. Iskali bomo koalicijske s kakšno stranko. Ako ne bomo uspeli, se bomo uklonili razmeram. Državo moramo vzeti na svoja ramena in potem bomo šli v volitve. Opozicija se ne bo sporazumela po mojem mnenju, ker nima določenega programa o svojem delu in bo zaradi tega težko sestavila novo vlado. Ne nahajamo se v parlamentarni, ampak v državotvorni krizi. Vse se je obrnilo proti radikalom. Sedaj čakamo na odločitev demokratov, nakar se začne boj.«

Predsedniku vlade je priredil radikalni klub po njegovem govoru viharne ovacije in mu je s 103 glasovi izrekel zaupanje, da bo postopal, kakor bo najbolje znal.

Govorili so potem poslanci Ranković, Nedeljković, Čirković, Žujević, Dragović in drugi. Radikali mislijo, da bo džemijet z njimi in da prdobe zase tudi Nemce. Po njihovem mnenju bo narodna skupščina sprejela proračun brez motenja, nakar bi se za nekaj časa odgodila, med tem časom pa bi bilo treba iskati rešitve položaja.

Radikalni klub je izdal po seji sledeči komuniké:

»Danes popoldne je imel radikalni poslanski klub plenarno sejo, na kateri je podal g. Nikola Pašić daljši ekspozé o notranjem položaju. Radikalni klub je po kratki debati soglasno odobril naziranje g. Pašića in izrazil popolno zaupanje v njegovo nadaljnje delovanje.«

Opozicijski blok in dem. klub

Pribečević proti opozicijskemu bloku

BEOGRAD, 8. Demokratski klub je imel ves dan važno sejo. Popoldne so govorili še Svetislav Popović, Srgjan Budisavljević, Jovan Popović in Ljuba Davidović. Najvažnejša pa sta bila govora Koste Timotijevića in Svetozara Pribečevića. Kosta Timotijević je eden srbskih demokratov, ki so proti bloku. Timotijević je napadal HRSS in je člane nazival izdajalce in protidržavne elemente. Ali ne vidite, je rekel med drugim, da se tu dela proti Srbom in da se hoče »rušiti država. Zato je proti sporazumu opozicijskega bloka ter hoče imeti kot edini izhod iz položaja koalicijski radikalov in demokratov. Dalje govori o tem, kako so liberalni narodnjaki šli med demokrate, hoče s tem pokazati svojo mržnjo proti radikalom, kar pa bi bilo škodljivo za državo. Govornik se je izjavil proti bloku. Svetozar Pribečević je istotako proti bloku, ker ne pričakuje konkretnih uspehov. Svoječas so bili demokrati na vladi, pa so gledali, da pridejo v opozicijo. Sedaj so v opoziciji, a ne morejo zdržati. Kakšna stranka pa je to, ki ne more niti 14 mesecev ostati v opoziciji, med tem ko bi bilo treba za to nekaj let. Edino dober bi bil sporazum z radikali. Mi smo za demokratske državotvorne ideje ter bomo zmagali. Vsak drug izhod je slab. Opozicijski blok ne more imeti uspeha, ker so v njem različne stranke, od katerih bo hotela vsaka le zase delati. To pa je nemogoče. Njih je 103, nas pa je 49. Torej izgubimo. Bedna bo vlada, ki bo odvisna od Radića. Če se Radiću kaka stvar ne bo zdela prav, bo odpoklical svoje poslance, nakar mi pademo. Pribečević in njegovi ljudje nočejo prihajati v kombinacijo za vstop v vlado, pokoravajo pa se sklepu kluba.

H koncu je govoril Ljuba Davidović, ki je branil blok in ga nazival edini izhod iz današnjega položaja. Priporočal je ostalim, da sprejmejo blok. Po njegovem govoru se je pričelo glasovati. Glasovalo je vseh 43 poslancev, 33 jih je bilo za blok, 10 pa proti. Za blok so vsi srbski demokrati, proti bloku pa vsi Pribečevići pristali. Niti eden Srbijanec ni s Pribečevićem razen Koste Timotijevića. Od Prečanov je na Davidovičevi strani dr. Slavko Sečerov. Devet Pribečevićev s prekra je glasovalo proti bloku, a štirje Pribečevići pristali niso bili prisotni, in sicer dr. Edo Lukinić, Grgorje Branković, Reiser in Krizman. Ko je bilo glasovanje končano, se je ugotovilo, da je klub sprejel opozicijski blok. Izdan je bil naslednji komuniké:

»Na podlagi poročila šefa demokratske stranke Ljube Davidovića o predlaganem sporazumu z jugoslovanskim klubom in z jugoslovansko muslimansko organizacijo je poslaniški klub demokratske stranke na seji od 6. in 7. marca po vsestranski razpravi sklenil: da se predlagani parlamentarni sporazum sprejme ter da se predsednik kluba pooblasti, da sporazum podpiše.«

Glavni odbor demokratske stranke je soglasno sprejel sklep kluba in gorenji komuniké. V sporazumu ni govora o Radiću. To se pojasnjuje s tem, da Radića ni v opozicijskem bloku, temveč da on samo podpira akcijo opozicijskega bloka, da pride na vlado. Prijatelji g. Pribečevića so izjavili, da se bodo proti bodoči novi vladi bloka lojalno držali. Če pa bi vlada z delovanjem Radičevim zanemarila državne interese, bodo Pribečević in njegovi prijatelji odpovedali obvezo lojalnosti in bodo glasovali proti vladi. V tem slučaju bi se sporazumeli z radikali, nakar bi nastopila

nova kombinacija. Za sedaj pa ostane samo to, da bi Pribečević popolnoma lojalno podpiral prihodno vlado opozicijskega bloka, ki bo sestavljena iz demokratov, SLS in muslimanov ob podpori radičevcev in zemljoradnikov.

Poincaré se brani v zbornici

Frank ponovno padel - Francija ostane v Porurju, dokler ne bo plačana

PARIZ, 8. Ves francoski tisk posveča danes cele kolone dvema zelo važnima dogodiloma: novemu padcu franka in včerajšnjemu Poincaréjevemu govoru v zbornici. Nenađen padec franka je povzročil veliko razburjenje v vseh gospodarskih krogih in morda ni niti vlada računala nanj. Frank je padel še pod italijansko liro; za 100 lir si dobil včeraj 111.40 frankov. Splošno se pripisuje novi padec franka dejstvu, da je predvčeršnjim državna banka objavila bilanco. Iz te bilance je razvidno, da znaša denarni obtok 40 milijard in 275 milijonov frankov, medtem ko je koncem decembra dosegel le 37 milijard. Potemtakem se je denarni obtok povečal za 3 milijarde v letu par mesecev. Poročevalec finančne komisije senata je včeraj poudarjal, da znašajo predjumi državne banke (Banque de France) državi 22 milijard in 100 milijonov, številka, ki je tik 23 milijard, t. j. vsote, ki je določena po zakonu za skrajno mejo predjumov. Isti poročevalec je dalje omenil, da je to pač znamenje, da se državna zakladnica nahaja v slabem položaju.

Poincaré je moral zastaviti ves svoj ugled, da zagrozi, je moral celo z ostavko, ako je hotel doseči, da bo finančna komisija v senatu končala s proučitvijo vladnih fiskalnih načrtov, ki jih je zbornica že odobrila, do torka ter jih predložila senatu. Končno se je komisija vdala ter je včeraj zasliala finančnega ministra in danes ministrskega predsednika, tako da bo do torka, lahko gotova z delom. Seveda je to zavlačevanje finančne komisije tudi neugodno vplivalo na tečaj franka. Nacionalistično časopisje je pričelo ob tej priliki spet napadati Poincaréja. Tako piše včerajšnji list »Action Francaise«: »Denarni obtok že presega 40 milijard. Francoskim republikancem ne preostaja drugega, kakor da sledijo nemški republikani.« Seveda je večina francoskega tiska ogorčeno odgovorila na ta napad, kajti nikdo ne bo pač primerjal franka z marko.

Poincaréjev govor v zbornici

»Za pred dobrim tednom je francoski tisk napovedal, da bo imel v petek, včeraj, Poincaré važen političen govor v zbornici. Takrat je bilo rečeno, da bo Poincaré ob tej priliki odgovoril na razna vprašanja poslancev o zunanji politiki. A zdi se, da je Poincaré včeraj odgovarjal v prvi vrsti MacDonaldu in to še posebno ob zaključku govora. Poincaré je govoril nepretrgoma nad 3 ure! Zahvalil se je poslancem, da so odobrili vladne fiskalne načrte, in s tem zaustavili inflacijo. Rekel je, da obnovitveno delo v porušeni krajih z naglico napreduje; tudi poljedelstvo se vedno bolj izpopolnjuje.

Glede programa prihodnje zbornice (v kratkem se brkone razpišejo volitve) je rekel, da mora biti republikanski in naroden. Teh dveh pojmov ne bo smel nihče ločiti. V odgovor poslancu Herriot-u je Poincaré poudarjal, da mora ostati večina zbornice republikanska in narodna, da se ne sme spuščati v razredni boj, ako hoče izvršiti svojo nalogo.

Nato je prešel ministrski predsednik k zunanji politiki. Povedal ni ničesar novega. Poincaré vztraja pri starih zahtevah: Francija ni zasedla Porurja iz vojaških namenov, Francija ima Porurje kot zalog. Kaj bi imela danes, ako bi ne bila zasedla Porurja? Izpraznila bo Porurje sorazmerno z odškodnino, ki jo bo prejela; vse Porurje bo šele takrat izpraznila, ko ji bo vsa odškodnina izplačana. Francija je že veliko nupustila; sprejela je znižanje odškodnine, ki so ga predlagali izvedenci. Preiskava izvedencev je dala prav Franciji. Ako se ne doseže skupna enotna fronta — je rekel Poincaré — bomo še nadalje izkoriščali svoje zaloge in vpliv, ki ga bo izvajalo to izkoriščanje na nemške industrijalce, bo dovedel do splošne ireditve.

Incident med Poincaréjem in nekim poslancem

Pretekli petek je poslanec Cassagnac očital v zbornici poslancu Mandel-u, da je skušal potom poslanca De Launay dobiti pomoč princa Napoleona pri volitvah leta 1919. Včeraj je Poincaré v zbornici odgovoril poslancu Mandel-u na njegovo napade proti vladi. Ob tej priliki je namignil na zgoraj omenjeni dogodek izza časa volitev l. 1919. Tedaj je poslanec De Launay planil pokonci ter zavpil proti Poincaréju: »Vi se motite, ako jemljete na znanje take zvižaje; šala je pač trajala dovolj časa! Takoj po zaključitvi seje je Poincaré poslal k posl. De Launay-u vojnega ministra ter ministra za kolonije kot sekundanta. De Launay je s svoje strani imenoval tudi dva sekundanta. Toda sekundanti so ugovorili, da ni De Launay hotel s temi besedami žaliti Poincaréja, nakar je bil incident zaključen.

Svedska kraljica na poti v Capri

STOCKHOLM, 8. Svedska kraljica je odpotovala sinoči v Napoli, odkoder se bo podala na Capri. Z istim vlakom je odpotoval tudi kralj v Nizzo.

Grška vlada demistifikirala

vsled nepopustljivosti republikancev in prišča vojaških elementov

ATENE, 7. Večerni listi se izražajo pesimistično o položaju ter govori o možnosti demisije Kafandariseve vlade. Bajé so republikanci že predlagali, da bi polkovnik Kondilis prevzel predsedstvo vlade. Eden za drugim si sledijo ministrski sveti, sestanki, pogovori in konference med raznimi načelniki političnih strank.

ATENE, 8. Kafandariseva vlada je predložila regentu ostavko. Zagotavlja se, da bo Papanastasiou sestavil novo vlado z republikanskimi elementi.

ATENE, 8. Atenska brzojavna agencija poroča, da dokazuje Kafandariseva demitšija sedanjo premoč vojaških republikanskih krogov. Smatra se, da se bo mogla kriza rešiti s sestavo nove vlade s Papanastasioujem na čelu, katera bo takoj po svojem nastopu proglasila republiko na Grškem. Kakor poročajo listi, bo Venizelos te dni zapustil Grčijo.

Amerika vztraja na svojem stališču

napram gospodarskim vprašanjem Evrope

WASHINGTON, 8. V Beli hiši se je vprašalo, da-li se bi Zedinjene države udeležile mednarodne gospodarske konference, ako se bi njeno sklicanje izkazalo za potrebno na podlagi poročil izvedencev. Na to je prišel odgovor, da je sklicanje te konference še vedno hipoteza in se ne more tedaj na stavljeno vprašanje dati točnega odgovora. Zedinjene države so že ponovno zavrnile povabilo k sodelovanju na takih konferencah in ni dosegal nastopil nikak razlog, ki bi lahko opravičil zadržanje ameriške vlade v tem oziru.

Izseljevanje v Argentino

BUENOS AIRES, 8. Tukajšnji listi so posneli vest italijanskega tiska, da se italijanskim priselcencem v Argentino slabo godi, ker ne morejo najti zasluzka. Tukajšnji tisk zanikuje te vesti. Kajti do sedaj so vsi italijanski delavci dobili delo, dasi znaša odstotek italijanskih priselcencv 50% vseh priselcencv. Samo v letu 1923. je prispelo v Argentino 100.000 italijanskih državljanov, izmed katerih je bilo samo 40 zavrženih. V mestu Buenos Aires vlada res precejšnja brezposelnost; toda brezposelni delavci so večinoma Nemci in Španci. Italijani, ki prihajajo organizirani potom italijanskih izseljeniških uradov, najdejo takoj delo s posredovanjem italijanskih generalni komisarijat za izseljevanje. Med majem in septembrom bo pomanjkanje dela seveda nekoliko večje kakor vsako leto. Priseljenci to dobro vedo in radi tega prihajajo v teh mesecih v manjšem številu. Edino pravi profesionalisti najdejo težko delo; v zadnjem času je število teh priselcencv zelo padlo. (Stefani.)

Vtisi note poslaniške konference v Nemčiji

BERLIN, 8. Tukajšnji listi imenujejo novo noto poslaniške konference kompromis med Francijo in Anglijo ter dostavljajo, da skriva klub svojemu vlnudnemu tonu vzpostavitev splošne vojaške kontrole, ki predstavlja za prebivalstvo Nemčije veliko moralno breme, in ne izključuje niti možnosti trajnega nadzorstva. »Germania«, glasilo centra, piše, da se nemška vlada strinja z vladami zavezniških držav v tem, da je treba najti izhod iz sedanjega položaja. List pa dostavlja, da ne more Nemčija dopustiti, da bi se šlo preko mej Versailleske pogodbe.

Španci zmagujejo v Maroku

MADRID, 8. Listi poročajo, da je vojaška kolona včeraj zasedla Tizi Azu po sijajnem napadu na bajonete. Legionarji so povzročili med vstaki občutne zgube.

Dunajske banke se bodo odprle jutri

DUNAJ, 8. Dunajski bančni uradniki se bodo povrnili na delo v pondeljek.

Wilson in Nemci

PRAGA, 8. Na prvi seji pomladanskega zasedanja poslanske zbornice se je predsednik Tomašek spomnil smrti bivšega predsednika Wilsona. Med govorom predsednika so nemški poslanci, razen socialistov, zapustili zbornico.

Šolstvo v Čehoslovaški

PRAGA, 7. Rok za vpisovanje v poletni semester na čeških univerzah je ravno potekel. Na Karlovi univerzi v Pragi se je vpisalo vsega skupaj 7348 slušateljev, med temi je 2829 pravnikov, 2116 medicincev, 1376 filozofov, 986 jih študira prirodoslovce, 401 pa bogoslovce. Na nemško univerzo v Pragi se je vpisalo 3777 slušateljev, torej skoraj za dve tretjini manj nego na češko. Razen teh dveh univerz ima Praga še celo vrsto visokih šol, tako ukrajinsko univerzo, rusko pravno fakulteto, češko in nemško tehnično visoko šolo, visoko trgovsko akademijo, državni konservatorij za muziko in dramo, slikarsko in kiparsko akademijo; razen tega se ustanavlja še visoka šola za žurnalistiko.

Avstrijski zunanji minister na poti v Švico

DUNAJ, 8. Zunanji minister Grünberger je v spremstvu sekcijskega načelnika odpotoval v Zenevo, da se udeleži seje sveta Društva narodov.

ŠIRITE „EDINOST“

Naš volilni znak

Vsak volilec naj si ta znak dobro vtisne v spomin, da ga bo na dan volitev takoj spoznal med znaki drugih strank. Volilni znaki so natisnjeni ob levi in desni strani glasovnice eden pod drugim.

Glasovnice dobi volilec od predsednika volilne komisije na dan volitev. Z njo gre v kabino za glasovanje ter odda svoj glas. Glasuje se na ta način, da se naš znak prečrta z navadnim črnim svinčnikom, ki naj ga vsak volilec vzame na dan volitev 6. aprila s seboj.

Glasovni spoznava med slovenskimi političnimi organizacijami v Italiji glede skupnega nastopa pri volitvah bo oddal vsak naš volilec se tri prednostne glasove, in sicer dr. Wilfanu, dr. Besednjaku in dr. Stangerju. To se napravi tako, da se na treh črtah v srednjem spodnjem delu glasovnice zapiše drugo pod drugo številka 1, 2, 3 na sledeči način:

- 1
- 2
- 3

Vsak volilec torej najprej prečrta naš volilni znak, napiše ta tri števila, zgane (zapre) zopet glasovnico, jo zalapi z gumiranim robom in ji potem izroči predsedniku volilne komisije.

Pismo iz Jugoslavije

Ljubljana, 6. febr. 1924.

Kljub vsem demagogom, kljub vsem vpijačem zmaguje tudi v politiki logika in njeni železni zakoni veljajo za vse — pa tudi za gospoda Radića.

Kako mogočno je govoril g. Radić še pred nedavnim časom o intervenciji velešil, zlasti Velike Britanije v korist njegove konfuzne mirotvorne in čovječanske republike, po svojem brezuspешnem bivanju v Londonu je moral gospod Radić s to muziko prenehati, ker njena silna disonanca je postala preluda celo za raskava ušesa njegovih vernikov.

Radicevci pridejo v Beograd, toda s tem še ni radikalna vlada vržena. Najprej je gotovo, da pred rešitvijo proračuna ne bo sklenjena verifikacija Radićevih mandatov. Po poslovniku se smejo namreč med proračunsko razpravo razpravljati le tisti predlogi, da bi pa radikali priznali nujnost verifikacije Radićevih mandatov, ni verjetno. Po sprejetju proračuna pa gre skupščina mesec dni na počitnice in tako ima radikalna vlada še dovolj časa, da se pripravi s protinameravi. Ko se vrne skupščina s počitnic, pa preostaja radikalom novo sredstvo, da spravijo Radićeve poslance v zagnato s tem, da predložijo skupščini invalidski in zakon o kmetijskem kreditu ter da si pridobijo tako močno agitatorično sredstvo. Pa tudi če bi bil opozicijski blok spreten v taktiki, imajo radikali še vedno en izhod, da vzdrže svojo pozicijo. Novo vlado imenuje kralj na predlog predsednika skupščine, ta pa je radikal. Ni misliti, da bi radikali to svojo prednost tako nemodro zaigrali, kakor so to storili svoje dni demokrati, ki so pustili pastir dr. Ribarja na ljubo radikalov.

Splošno se je pričakovalo, da bo prihod Radića razčistil položaj in da mu bo takoj sledila zmaga opozicijskega bloka. To se pa ni zgodilo, temveč položaj je ostal tako nejasen kakor je bil.

In še dolgo bo ostala nejasnost, zakaj na napačni podlagi sloni nova notranja politika. Po vseh državah sveta igrajo glavno vlogo v politiki gospodarska in ne ustavna vprašanja. Reševanje gospodarskih vprašanj pa mora nujno voditi k ustanovitvi stanovskih strank. Kmetje ene države imajo iste politične interese. Carinska, tarifna, železniška politika jih ujedinijuje korak za korakom. Ravno tako imajo industrijalci vseh pokrajin v bistvu iste interese. In končno je še to res, da imajo tudi vsi državljani interes na tem, da vlada v državi red, da se zatre korupcija. Naravno Radić in tovaršiji predstaviti stvar tako, kakor da bi edino Hrvati hoteli ubiti korupcijo. Ne, korupcija je splošno zlo in zato ni proti njej noben privilegij kakke stranke, temveč težka dolžnost vseh.

Spas jugoslovenske politike leži v ustavitvi in okrepitvi stanovskih strank. Samo vsled tega, ker teh nimamo, je mogoče, da je naš notranje-politični položaj stalno tako brezihodov in tudi opozicijski blok ne more odgovoriti na vprašanje: kaj potem?

Na to vprašanje bodo mogle odgovoriti šele stanovske stranke, ki bodo postavile vso politiko na gospodarsko podlago in s tem trdno zagisrale napredek Jugoslavije. Historična krivda Radića bo, da ni hotel stopiti na to podlago. O. P.

Novo volitve so namreč Radiću potrebne. Potem ko je že dvakrat svečano proklamiral svojo čudežno republiko, mora z novim gibanjem vzbuditi svtje mase. To se pa najlepše doseže z volilnim bojem, v katerem bo mogel Radić sebe predstaviti kot tistega junaka, ki je že zrušil radikalni režim in ki bo prihodnjic

zrušil tudi srbski. Nobenega dvoma ni, da bo ta obljuba močno agitatorično sredstvo, še bolj jasno pa je, da bo dala še močnejše agitatorično sredstvo radikalom, ki bodo proti klicu: Hrvati na okup, zmagovito uporabili klic: Srbi na okup!

Značilno za Radića je, kako išče samo svoj interes in kako brezobzirno tepta interese svojih zaveznikov. Radiću je dobro znano, da je z njegovo izjavo ob priliki razglasitve sklepa, da pridejo njegovi poslanci v Beograd, g. Davidoviću skoraj onemogočil zvezo z njim. Ker kako naj gospod Davidović pred svojimi srbskimi volilci zagovarja podpiranje Radića, če pa je ta ostal v isti poziciji do države kakor prej, če noče popustiti niti od svojih protidržavnih izjav.

Če bi bil Radić le količkaj dalekoviden politik, bi moral sebi in javnosti priznati, da ima opozicijski blok zmisel samo tedaj, kadar je v njem vsaj 30 srbskih poslancev in sicer takšnih, ki morejo v volitvah svoje pripadništvo k opozicijskemu bloku vzdržati. Da bi se namreč moglo vladati v Jugoslaviji odkrito proti Srbom, je nezmišelj, kar ve tudi gospod Radić. In zato bi bil on dolžan, če hoče veljati kot pošten politik, da s svojim nastopom omogoči Srbom sodelovanje na njegovem programu. Tudi demagog se mora končno zavediti, da je končni cilj tudi najboljši opozicijske skupine vedno konstruktivna politika.

Gospod Radić pa o tej noči ničesar slišati in je ves blažen, če bi mogel vzklikniti: Radikalno vlado sem razbil, demokrate sem razbil, hrvatske klerikalce sem razbil, slovenske klerikalce bom razbil, vse bom razbil in samo moja bo obveljala. Tako otročja blaženost pa ne spada v politiko, zakaj nemogoče je, da bi 4 milijoni vladali nad osmimi!

S svojo izjavo, da ostaneta njegov program in njegova taktika ista, je Radić najsilneje omajal opozicijski blok in postavil bave njegove propagatorije v najmučnejši položaj. Da ne more vsled te izjave misliti z navdušenjem na volitve g. Davidovića sam je omenil, ne moreta pa se veseliti novih volitev niti gospoda Korošec in Spaho. Oba sta sprejela pri zadnjih volitvah maksimum dosegljivih poslanskih mest in novi davki so omajali stališče obeh. Vrh tega pa se oglašajo kot nujni kokurent še Radić, ki ima neprimerno bolj radikalna gesla in kateremu sta sama pomagala do uveljavljanja. Tako je od SLS nekdanji favorizirani «Avtonomist» cisto Radićevsko glasilo in tako je tudi nekdanji SLS pripadajoča «Murska Straža» pričela razširjati Radićeve nauke. Gospod dr. Korošec si mora zato na prstih seštetiti, koliko mandatov mu vzamejo prihodnje volitve. Kje pa je mogoč politik, ki bi hotel nove volitve samo zato, da izide iz njih njegova stranka oslabljena?

Radicevci pridejo v Beograd, toda s tem še ni radikalna vlada vržena. Najprej je gotovo, da pred rešitvijo proračuna ne bo sklenjena verifikacija Radićevih mandatov. Po poslovniku se smejo namreč med proračunsko razpravo razpravljati le tisti predlogi, da bi pa radikali priznali nujnost verifikacije Radićevih mandatov, ni verjetno. Po sprejetju proračuna pa gre skupščina mesec dni na počitnice in tako ima radikalna vlada še dovolj časa, da se pripravi s protinameravi. Ko se vrne skupščina s počitnic, pa preostaja radikalom novo sredstvo, da spravijo Radićeve poslance v zagnato s tem, da predložijo skupščini invalidski in zakon o kmetijskem kreditu ter da si pridobijo tako močno agitatorično sredstvo. Pa tudi če bi bil opozicijski blok spreten v taktiki, imajo radikali še vedno en izhod, da vzdrže svojo pozicijo. Novo vlado imenuje kralj na predlog predsednika skupščine, ta pa je radikal. Ni misliti, da bi radikali to svojo prednost tako nemodro zaigrali, kakor so to storili svoje dni demokrati, ki so pustili pastir dr. Ribarja na ljubo radikalov.

Splošno se je pričakovalo, da bo prihod Radića razčistil položaj in da mu bo takoj sledila zmaga opozicijskega bloka. To se pa ni zgodilo, temveč položaj je ostal tako nejasen kakor je bil.

In še dolgo bo ostala nejasnost, zakaj na napačni podlagi sloni nova notranja politika. Po vseh državah sveta igrajo glavno vlogo v politiki gospodarska in ne ustavna vprašanja. Reševanje gospodarskih vprašanj pa mora nujno voditi k ustanovitvi stanovskih strank. Kmetje ene države imajo iste politične interese. Carinska, tarifna, železniška politika jih ujedinijuje korak za korakom. Ravno tako imajo industrijalci vseh pokrajin v bistvu iste interese. In končno je še to res, da imajo tudi vsi državljani interes na tem, da vlada v državi red, da se zatre korupcija. Naravno Radić in tovaršiji predstaviti stvar tako, kakor da bi edino Hrvati hoteli ubiti korupcijo. Ne, korupcija je splošno zlo in zato ni proti njej noben privilegij kakke stranke, temveč težka dolžnost vseh.

Spas jugoslovenske politike leži v ustavitvi in okrepitvi stanovskih strank. Samo vsled tega, ker teh nimamo, je mogoče, da je naš notranje-politični položaj stalno tako brezihodov in tudi opozicijski blok ne more odgovoriti na vprašanje: kaj potem?

Na to vprašanje bodo mogle odgovoriti šele stanovske stranke, ki bodo postavile vso politiko na gospodarsko podlago in s tem trdno zagisrale napredek Jugoslavije. Historična krivda Radića bo, da ni hotel stopiti na to podlago. O. P.

Ne zavržite volilnih legitimacij! Brez legitimacij ne morete voliti!

DNEVNE VESTI

Pisenti na delu

Pretekli petek se je vršil v goriškem fašisti volilni sestanek, katerega so se udeležili tudi župani nekaterih slovenskih občin goriškega okrožja. Gosp. Pisenti, ki ga je nedavna polemika med Trstom in njegovim videmskim glasilom «Giornale del Friuli» gotovo močno razjezila, je imel na tem zborovanju govor, v katerem se je zaganjal proti takimovanam «slovenskim agitatorjem», ki jim on seveda ne more odpustiti, da so s srcem vdani svojemu ljudstvu in da se z vneom kljub vsem nevarnostim zavzemajo za prave koristi našega naroda. Tem preizkušnim in značajnim voditeljem, ki edini morejo govoriti v imenu našega naroda in njegovih resničnih interesov, da mora naše ljudstvo obrniti hrbet zaradi lepih oči g. Pisentia! Take nauke je dajal bivši videmski prefekt slovenskim županom. Ti ga seveda niso razumeli, zato pa sta jim pojasnila cav. Peternelli in cav. Bandelli v slovenskem jeziku, kako se izdaja lastni narod, njegov ponos in njegova čast.

Peternelli in Bandelli sta se tudi pritoževala, da ni bil noben slovenski «fašist» vključen v vladno velelisto in g. Pisenti ju je moral malo tolažiti, ker bi se bila sicer zjokala radi nesreče, da jim ni bilo usojeno postati «onorevoli». Da, urednikoma «Nove Dobe» so se razprše njune najslajše sanje, zakaj g. Mussolini je, kakor so izrecno javljale vesti iz Rima, nalašč postavil na svojo listo v Juljski Krajini same Italijane, ker ni hotel, da bi imel nastop fašizma pri letošnjih volitvah izrecno protislovenski značaj. Pa saj je tudi znano, da je podminister Acerbo, ki je vsaj tako dober fašist kakor «kavalirja» Bandelli in Peternelli, izjavil že tedaj, ko se je še le razpravljalo o novem volilnem redu, da je vlada omejila število okrožij, v katerih se morajo vložiti liste z istim znakom, na dve, samo zato, da se bodo mogle udeležiti volitve in postaviti svoje kandidate tudi narodne manjšine. Toliko nastop g. Pisentia kolikor prizadevanje njegovih dveh «kavalirjev» je potemtakem v kričnem nasprotju z intencijami zakonodajca samega, ki je novi volilni red zamislil in mu preskrbel zakonito obliko in veljavo. In tudi zadržanje vseh merodajnih fašistovskih činiteljev jasno kaže, da fašizem niti ne računa s slovenskimi glasovi. Kaj hčeta torej še doseči goriška «kavalirja» s takim skučanjem naših županov proti lastnemu ljudstvu, ki jih je izvolilo in jih počastilo s svojim zaupanjem? Naš narod pripada v resnici po ogromni večini h kmetiskemu sloju, kakor radi naglašajo razni protislovenski krogi, toda ta naš preprosti in pošteni kmet je tudi zadosti pameten in razsoden, da se prav dobro zaveda, da lahko glasuje za svojo slovensko listo in da se kljub temu ne pregreši niti za las proti svojim dolžnostim, ki jih ima napram državi. To naj si zapomnijo goriški «kavalirji» kakor tudi tisti župani, ki bi morda bili v nevarnosti, da se iz strahu izneverijo svojemu rojstvu in ljudstvu, ki jih je izvolilo in postavilo za župane. Le značajen človek je možak povsod in v vsakem položaju in le kdor značajno ljubi svoj lastni narod in mu ostane zvest, bo zvesto držal tudi dano besedo lojalnosti napram državi.

Odgovor republikancem

Republikansko glasilo «L'Emancipazione», ki ga vodi sin slovenskih starišev, se zaganja v našo politično organizacijo in naš list z očitanjem, da smo že v objemu z Mussolinijem, Giunto, Suvichem. Trdi tudi, da nas bodo fašisti naravnost podpirali pri volitvah — kakor da kaže openski slučaj, kjer so fašisti na nekem plesu pred kratkim razobesili tudi jugoslovensko zastavo. Med drugimi neslanostmi nas rečni list označa s «Karadjordjevičancim in se hujuje, ke bodo slovenski volilci odjemali glasove mandate italijanskim socialistom, republikancem in popolarom. Naglašá še, da se na tak način ovira tista duševna asimilacija slovenskega življa, ki jo vršijo vse politične stranke — celo tudi popolarke in komunistična — na tem našem ozemljju!

Gospodom republikancem smo jako hvaležni za to poslednje priznanje; zlasti še, ker je iz vsega tenorja članka razvidno, da tudi svoje stranke ne izključujejo od tega nekulturnega stremljenju po raznarodovanju našega življa. S tem so nam sami priznali bistveni in temeljni razlog, zakaj da nina naš narod nič dobrega pričakovati niti od republikancev, kakor ne od komunistov, fašistov in popolarov. Kdor se ponaša s takimi cilji, s tem da hoče drugim odtegniti, kar ni njegova last, ta se pač nima pravice sklicevati na kako moralo, pa naj bo ta navidežno tudi politična! Kaka morala raj bo še to, da nam ne privoščijo niti tistega boga parlamentarnega zastopstva, ki si ga utegnemo priboriti; da jim ne gre v prilog, ako bomo mogli to pot svobodno voliti. Ker zdi se kakor da bi bilo tem svobodnovoljnim republikancem žal, ako bi se na teh volitvah ne vršila nasilja proti nam!

Gospodje so nas do sedaj ponosno in samozavestno prezirali in nikdar nismo čuli, da bi se bili resno zavzeli za naše ljudstvo — niti tedaj ne, ko je moralo prestopiti najhujše gorje. Sedaj pa, ko nas je nova volilna reforma skupno potisnila v ozadje in morajo vse manjšinske stranke deliti med seboj tistih borih osem mandatov Juljske Krajine, bi hoteli ti italijanski gospodje, naj jim slovensko ljudstvo pomaga in naj se v ta namen odreče svoj najprimritivnejši državljanski privilegij! In tako absurdno zahtevajo hoče «Emancipazione» opirati na — gjustizia sociale! Hvala lepa za tako «socialno pravičnost»!

Gospodom bodi povedano, da mi nismo razpoloženi za nikako objemjanje z Mussolinijem! Od tega poslednjega, kot načelnika vlade, zahtevamo le, kar gre po zakonu vsakemu državljanu, posebej še zagotovitev svobodnih volitev. Za to — in za nič drugega — se obračamo do njega kot činitelja, ki je odgovoren za red in zakonitost v državi!

Papirijamo. V prvi, osroma drugi vrsti druge kolone v posrdu novega škola naj se čita: Naše želje in naše gredo tudi preko okvira cerkvenega življenja (v javno življenje).

Slika iz Istre

V selu Krunčici (pri Sv. Lovrencu Pazinatskem) se je odigral kaj žalosten dogodek. Trojica mladeničev se je podala zvečer na ples. Med potjo so peli hrvatske narodne pesmi. Ko so prišli na mesto, kjer se je imel vršiti ples, so jim povedali, da je odložen. Napotili so se zopet proti domu. Ko pa so napravili nekaj korakov, jih je nekdo zaprosil, naj se ustavijo, da bi skupno zapeli še nekoliko hrv. pesmi. Seveda so radi sprejeli ta predlog. Na to se je pridružil še nekaj mladeničev. In lepo je donela naša pesem. V tem pa je nekdo iznenada začel streljati v družbo iz vojaške puške. Streljanje je zahtevalo dve žrtvi. En mladenič je obelžal mrtev, drugi ranjen.

Do tu bi bil dogodek silno žalosten, a bi spadal le v naše domače življenje, da se nam ni dogodilo nekaj drugega. Naslednjega dne so prišli v vas orožniki in so aretirali mladeniče, ki so s pokojnikom v prijateljstvu prepevali. To postopanje orožnikov je silno ogorčilo vse ljudstvo po vsej Svetlovrnenčini. Po par dneh pa so orožniki sami sprevideli, da ne bi bilo pošteno, če bi nedolžne držali v zaporu. Izpustili so jih. Potem pa so aretirali nekoga našega odpadnika, ki je na sumu, da je streljal na mirne ljudi.

Krajevnim vol. odborom in vsemu občinstvu na znanje!

V zmislu zadnjega odstavka prvega člena zakona o javni varnosti (Legge sulla Pubblica Sicurezza) od 3. 6. 1889 št. 6144 ni treba prijaviti oblastvu volilnih shodov in sestankov naj se vršijo v zaprtim prostoru ali pa na prostem. Razume se samo po sebi, da zaupni sestanki niso podvrženi nobenemu prijavljanju. Slovenski volilni odbor.

Univerza v Padovi

«Dijaska Matica» je prejela od Kluba slovenskih akademikov v Padovi «Nanos» sledeče informacije:

Za visokošolce, ki pridejo z ljubljanske (ali kake druge tuje univerze) brez izpitol, ne veljajo več ugodnosti, ki so se jim do letos nudile. Če je dijak imel 5 semestrov, so mu šteli 6. semester in ga sprejeli v 4. letnik. Letos ga sprejemo v 3. letnik in odbijemo semester, ki je odveč. Pazijo zelo na to, kako je v demisiorju, kjer stoji zapisano: «ex q. l. a. solum x semestria computabilia sunt». Če pride dijak s prvimi državnimi izpitol, mu priznajo 5 enakoveljavnih izpitol n. pr. pri pravu 1) Istituzioni del diritto romano, 2) Storia del diritto romano, 3) Diritto romano, 4) Storia del diritto italiano, 5) Diritto ecclesiastico (cerkveno). V Sieni priznajo trenutno še dva več, sicer: 6) Statistica, 7) Filosofia del diritto. Toliko na znanje visokošolcem, ki se mislijo prepisati na univerzo v Padovi. — Dijaska Matica.

KRAŠKI VODOVOD

S Krasa nam pišejo: Kr. Prefektura v Trstu je končno po dolgem času odobrila nova pravila konsorcija kraškega vodovoda. Zato je sedanj pripravljalni odbor sklical na 14. t. m. redni občni zbor v Sezano. Med drugimi točkami je na dnevnem redu volitev novega odbora. Na občinskih delegatih je, da izvolijo v novi odbor zavedne, neodvisne moze, ki bodo znali varovati koristi prebivalstva.

Ustanovni občni zbor Planinskega društva v Trstu

se je vršil ob nepričakovano veliki udeležbi v četrtek dne 6. t. m. Predsednik pripravljalnega odbora Dr. Slavik pozdravi navzočce, posebno pa dolgoletnega bivšega predsednika trž. podružnice in zastopnika delavne vipavske podružnice, Omenja, da smo se po tolikih letih obstoja naše podružnice «Ljubljanskega osrednjega društva», ki jo je radi podzemskih čudes v Slivski jami razpustila vlada, sestali, da vzamemo na znanje ustanovitev samostojnega Planinskega društva, o katerem obstoje smo že pred par leti na občnem zboru v sv. Irvanskem Narodnem domu ukrenili vse potrebno.

Poleg razpusta bivše tržaške podružnice je vlada stavila vse mogoče ovire tudi drugim podružnicam na našem ozemlju, edina vipavska je še delovala. Nato je prečital poročilo tolminske ter prešel takoj na razgovor o pravih, ki so potrjena. Po kratkem razgovoru se je vršila volitev odbora in sicer z vzklikom. Izvoljen je bil soglasno sledeči odbor:

Načelnik: Dr. E. Slavik, odborniki: Dr. L. Cermelj, E. Germek, A. Iveša, Dr. E. Leban, A. Pavlica, J. Puhalič, P. Udovič; namestniki: S. Godina, M. Pahor, H. Pertot.

Novoizvoljeni načelnik se zahvalil v svojem ter v imenu sodbornikov za izkazano zaupanje, omenja velike zasluge bivšega predsednika podružnice, kateri se je za to zahvalil, dal potrebna pojasnila in napotke za nadalje delovanje in obljubil, da bo vedno pripravljen pomagati.

V imenu akademske mladine je pozdravil planistsko društvo akademik Mohorovičič. Po dogovoru o bližnjem izletu je predsednik zaključil to dobro uspešno zborovanje.

Volilni katekizem

32. Kako se razdelijo mandati med manjšinske liste. Za manjšinske stranke je določen proporcni sistem. Zmisel tega sistema nam najlepše pojasni sledeči primer, ki pa velja seveda le kot tak.

Recimo da bo vseh oddanih veljavnih glasov v našem okrožju 385.000. Od teh glasov bodo dobili:

fašisti	140.000
Slovani	80.000
popolari	55.000
komunisti	32.000
unitarci	25.000
republikanci	23.000
maksimalisti	15.000
demokrati	15.000

Vzemimo, da dobi fašistovska stranka, kar je tudi skoraj gotovo predpisano, večino v vsem kolegiju. V okrožju Juljske Krajine ji pripade potemtakem 1/3 t. j. 15 mandatov; ostanek 8 mandatov pa si porazdelijo vse druge stranke.

Koliko od teh mandatov dobi vsaka posamezna stranka, izračunamo, ako seštejemo vse oddane glasove razen fašistovskih, kar zneso 245.000 glasov. To vsoto razdelimo s številom poslancev manjšine, s številom 8, pa dobimo manjšinskih koliknik (kvocijent), ki je 30.625. Vsoto posameznih list razdelimo s tem koliknikom pa imamo število mandatov, ki priteče vsaki posamezni listi.

Slovani dobijo potemtakem 2 poslanca z ostanok 18.750; popolarci 1 z ost. 24.375; komunisti 1 z ost. 1375; vse druge stranke nimajo nobenega koliknika ampak le ostanek. Po tem računanju pa se oddani le 4 mandati, na razpolago pa jih je bilo 8, ost. naj torej še 4, katere je treba tudi porazdeliti. Ti mandati se oddajo onim listam, ki so dobile pri deljenju največji ostanek. Te se liste unitarcev (ost. 25.000), popolarov (ost. 24.375), republikancev (ost. 23.000) in Slovanov (ost. 18.750).

Manjšine bodo tedaj zastopane po 3 Slovanih, 2 popolarih, 1 komunistu, 1 unitarcu in 1 republikancu. Imed kandidatur posebej meznih list pa bodo izvoljeni tisti, ki bodo dosegli največje število prednostnih glasov. 33. Pristopostne poslanske zbornice. Edino poslanska zbornica more razveljaviti volitve. Ona odloča tudi definitivno o sporih, protestih in sploh o vseh reklamacijah ter neveljavnosti operacij posameznih volilcev.

Protesti in reklamacije, ki ne dosepejo na tajništvo posl. zbornice v roku 20 dni od dneva proglasitve volilnega izida od strani centralnega volilnega urada, se ne bodo obravnavale.

Nobena izvolitev ne more biti potrjena pred potekom 20 dni po proglasitvi. (čl. 86).

34. Sežiganje glasovnic. Po končanih operacijah volilnih uradov vseh stopenj se bodo glasovnice sežgale. (čl. 87).

35. Kazenske določbe. Določene so posebne kazni za vse protizakonitosti, ki se tičejo volitev, kakor: kupovanje in izsiljevanje glasov, izsiljevanje v volilni dvorani, omejevanje volilne svobode, ponarejanje kandidatskih list in glasovnic, nepravilni vstop na volišče, večkratni vpis in večkratno glasovanje in podobni zločini.

Posebne kazni so določene tudi za člane volilnega urada, ki vršijo svojo službo nezakonito. (čl. 104—122).

DESET ZAPOVEDI ZA VOLILCE:

1. Pojdi osebno na volišče!
2. Ne pozabi volne izkaznice doma!
3. Bodi na volišču že ob 7. uri!
4. Vzemi s seboj črn, očiščen svinčnik!
5. Ko ti ča predsednik komisije glasovnic, pregled jo, če ima tekočo številko (pisano), podpis člana komisije in pečat!
6. Voliti moraš v kabini!
7. Znak svoje stranke prečrtaš za glasovniški Druge znake pusti pri miru!
8. Če dobiš pokvarjeno glasovnico ali če jo zam pokvariš, ne oddaj je, ampak zahtevaj od predsednika komisije drugo!
9. Ko ti predsednik da glasovnico, pazi iz katere žare jo vzame; in ko jo ti njema vrneš, pazi, da jo položi v drugo žaro!
10. Pazi, da predsednik, predno odda glasovnico v drugo žaro, odgrda od nje privesek!

Dodatek.

NAVODLA ZASTOPNIKOM (zaupnikom) LISTE.

1. Imenovanje zastopnikov liste. Vsaka kandidatska lista ima po zakonu lahko svoje zastopnike v vsakem volilnem oddelku (sekciji). Zakon dopušča to iz razloga, da morejo tudi one stranke, ki niso zastopane v volilnem uradu (komisiji), izvajati kontrolo nad vsemi volilnimi operacijami.

Zastopnike imenuje vsaka lista, potem svojih delegatov in sicer za vsako volišče dva: pravega zastopnika in njegovega namestnika, ki nadomešča pravega, ako je ta zadržan, odsoten ali se pa oddalji od volišča. Radi tega mora biti tudi namestnik ves čas na volišču, da je v slučaju potrebe takoj pri roki. Zastopniki liste se izberejo izmed volilcev okrožja, ki znajo čitati in pisati.

2. Značaj zastopnikov liste. Zastopniki vsake liste ima pravico, da prisostvuje vsemu poslovanju volilnega urada, da sedi, kakor odredi predsednik pri uradni mizi (uradna miza mora biti tako postavljena, da se zastopniki list lahko kretajo okoli nje) ali v bližini nje, toda vedno na mestu, kjer mu je omogočeno slediti vsemu volilnemu poslovanju. Ima tudi pravico, da daje na zapisnik na kratko svoje morebitne izjave.

Zastopniki liste je smatrati, ko vršijo svojo službo, ravnoako za javne funkcionarje, kot druge člane volilnega urada.

3. Naloge zastopnikov liste. Najvažnejše naloge zastopnikov liste so sledeče:

- 1) da se podpisujejo na vsako glasovnico pod skrutinativno podpis (to izvršijo na predvečer volitev);
- 2) da so vedno prisotni pri vseh volilnih operacijah;
- 3) da kontrolirajo identiteto vseh volilcev, da ne bo mogel noben volilec nasprotnih list glasovati pod krivim imenom;
- 4) da pazijo posebno med vršitvijo volilnega akta, da sta zagotovljeni svoboda in tajnost glasovanja, kakor jih garantirajo določbe zakona;
- 5) da nadzirajo strogo vse operacije skrutinija ter s tem zabranijo vse morebitne sleparije in manipulacije z glasovnicami;
- 6) da intervenirajo (posredujejo) pri predsedniku volilnega urada, ko gre za katero nepravilnost;
- 7) da dajo na zapisnik vse morebitne proteste in izjave.

Zastopniki liste pa bodo mogli vršiti svojo važno nalogo le tedaj, ako bodo takšno poznali vse določbe zakona, ki se tičejo volilnih operacij.

Zato opozorjamo vse zastopnike liste, da si dobro vtisnejo v spomin določbe, ki so podane v čl. 12. do 28. in 33. volilnega katekizma.

Društvene vesti

Danes pač ne bo težko izbrati, kam naj gremo. Kdor je le površne prečital večeršnji spored, ne bo premisljal dolgo ter prišel ob 5. v svetovanski Nar. dom, kjer ne bo za mali obolus samo koristil počitniški otroški akciji, temveč tudi žvilj proizvodne naših preprižanih sotrudnikov. — Z. udruž.

S. D. A. Jutri v ponedeljek seja ob 7. uri zvečer v navadnih prostorih.

Društvo «Kolo». Danes se vrši vaja kot navadno. Prosi se točnost. — Tajnik.

M. D. P. - Sv. Jakob. Danes popoldan družabni sestanek. — Jutri ob 20. uri reden sestanek s predavanjem. — Odbor.

Mandolinistični odesk M. D. P. - Sv. Jakob. Opozarjajo se vsi člani te skupine, da se bliža prvi nastop in da je zato jako potrebno, da bodo v terek vsi člani omenjene skupine pri vaji. Obem se bo pregledalo stanje instrumetov. — Vodja.

Tržaška kmetijska družba v Trstu naznanja svojim članom, da je dospel semenski krompit Albona istrski in rdeči kraski, dalje umetna gnojila 15—17% superfosfat in čilski soliter. V zalogi ima tudi amonijev sulfat in kalijevo sol, semena in druge kmetijske potrebščine. Tržaška kmetijska družba v Trstu ul. Rafinerija št. 7.

Iz tržaškega življenja

Huda nezgoda angleškega pomorščaka. — Padel v skladišču parnika. Včeraj predpoldne se je v prosti luki V. E. III. pripetila huda nezgoda, vsled katere bi bil skoro izgubljen življenje mlad mornar.

Na angleškem parniku »Thurso«, zasidranem v omenjeni luki, je 18-letni pomorski kadet Viljem Pegy, rodom iz Cardiffa, hotel splezati po lestvi v skladišču parnika, kjer je imel opraviti. Toda komaj je preplezal par klinov, se mu je spodrnilo in je padel iz višine kakih 10 metrov na dno skladišča, kjer je obležal. Drugi mornarji, ki so zapazili nesrečo, so mladeniča z vsjo previdnostjo prenesli na krov. Kmalu potem je došel na lice mesta zdravnik resilne postaje, ki je bil telefonično obveščen o dogodku. Ta je dognal, da se je mladenič hudo poškodoval, po stegnih in drugih delih telesa; poleg tega je zadobil tudi težke notranje poškodbe. Ponesrečenec je bil prepeljan v mestno bolnišnico. Njegovo stanje je nevarno.

Arrestacija nevarja. Na podlagi aretacijskega naloga, izdanega od tukajšnjega sodišča, je bil predvčeršnjim aretirani bivši tajnik zveze nametnikov Josip Vella, star 36 let, doma iz Trsta.

Mož je obdolžen, da je osleparil več oseb za skupni znesek, ki se suče okoli 14.000 lir. Najhujše je bil opeharjen Remo Angeli, ki je izročil Velli znesek 6500 lir, kot kavejco ob priliki neke pravde na civilnem sodišču, ki jo je imel Angeli s hišnim gospodarjem in pri kateri ga je Vella zastopal. Na podobem način je bila opeharjena zasebnica Terezija Ribarich za znesek 5600 lir. Prekanjeni »zastopnik« je ujel v svoje mreže tudi Jakoba Sacchetti in Josipa Godina ter jima izvalil znesek okoli 2000 lir. Po zaslišanju na kvesturi je bil Vella odveden v zapor v ulici Coroneo.

Tatovi v skladišču tkanin. — Velik plen. Včeraj jutraj so uslužbenci trvdke s tkaninami Gherbetz & Levi, ki ima svoje skladišče v ulici Glosue Carducci št. 10, doživeli neprijetno presenečenje. Ko so prekladali bale blaga, nagromadene v ozadju skladišča, so zapazili v zidu veliko luknjo. Istočasno so dognali, da je izginilo okoli 100 zavojev platna »madapolam« ki so bili zloženi ob prevrtnem zidu. Navzočni so bili seveda takoj na jasnem, da so posetili skladišče tatovi.

O stvari je bilo obveščeno varnostno oblastvo. Policijski agenti, ki so se podali na lice mesta, so dognali, da so zlikovci prišli v skladišče skozi klet, ki se nahaja v pritličju iste hiše. Potem ko so vlomili v klet, so nemoteno prevrtili zid, ki loči klet od skladišča in tako prišli do blaga. Ker pa menda niso mogli odnesti vseh sto zavojev namenk, je verjetno, da so tatovi že več dni odnašali plen. To domnevo podpira dejstvo, da je bila tatvina odkrita šele včeraj, ko so uslužbenci prekanili bale, ki so skrivale luknjo v zidu.

O zlikovcih ni nikakega sledu. Vrednost ukradenega blaga se ceni na približno 20.000 lir.

Dramatične posledice nesrečnega zakona. Mlada soproga streljala proti možu. Včeraj predpoldne se je na javni ulici odigral žalosten dogodek: Mlada soproga je skušala z orožjem pretrgati vezi zakona, v katerem se je čutila nesrečno. Okoliščine, ki so povzročile dramo so sledeče: Trgovski potnik Guido Coggi, star 28 let, stanujoč v ulici Massimo D'Azeglio št. 22, se je pred nedolгим časom poročil z 24-letno Pijo Gasparutti. Mlada zakonca sta živela sprva v najlepšem soglasju, a v zadnjem času so nastala med njima razna nesoglasja. Mož je namreč jel sumiti — in menda ne po krivem — da mu je žena nezvesta. Končno se je spor med njima poostil do neznanosti; posledica tega je bila, da sta sklenila postavnim potom razveljaviti zakon. In včeraj popoldne sta se podala s tem namenom na sodnijo. V odločilnem trenutku pa se je Coggi premislil in ni hotel podpisati prošnje za ločitev. Skušal je prepričati tudi soprogo, da bi odnehala od prvotnega sklepa rekoč, da ji vse odpusti, a zaman. Zakonca sta se nesprijetno napotila proti domu. Med potoma sta se prepirala. Ko sta dospela na vogal ulic Montecucla in P. Besenghi, je Pija posebno hudo vzrojila proti možu, ker ni hotel podpisati tozadevne prošnje. Tekom kratkega, ogorčenega besedičenja je vzele iz ročne torbice majhen revolver ga namerila na soprogo ter ponovno ustrelila. Mož si je skušal zakriti glavo z rokami, nato se je optekel, ranjen na več mestih telesa.

Nekateri ljudje, ki so prisostvovali neprickovanemu prizoru, so priskočili ranjencu na pomoč, medtem ko se je ženska naglo oddaljila. Kmalu potem je došel na lice mesta zdravnik »Zelenega križa«, ki je podal ranjencu prvo pomoč. Coggi je imel dve rani na zgornjem delu leve roke in eno nenevarno na levi strani prs. Zdravnik jih je za silo obvezal, nato je dal ranjenca prepeljati v mestno bolnišnico, kjer so ga sprejeli v kirurški oddelki. Njegovo stanje ni nevarno; okreval bo v dveh tednih, če ne nastopijo kake komplikacije. Kmalu po dogodku se je Pija Cogojeva prostovoljno javila na policijskem komisariatu v ulici A. Vespucci, kjer je bila zaslišana. Pozneje je bila odvedena v zapor v ulici Coroneo.

Vesti z Goriškega

Slovo tržaškega škofa dr. Fogarja. V tork se je tržaški škof dr. Fogar poslovil od krožka italijanske katoliške mladine, katerega je on ustanovil. Svoj poslovilni govor je zaključil s sledečimi zlatimi besedami:

»Dedščino vam izročam: Ljubite goreče svojega nadpastirja, kakor sem ga jaz ljubil in ljubite Slovence. Le z ljubeznijo bomo dosegli, da bodo Slovenci vzhujili našo lepo domovino.«

V četrtek popoldne se je novi škof odpeljal iz velikega Semenišča na južni kolodvor, odkoder se je s popoldanskim vlakom odpeljal v Trst. Na kolodvor ga je spremljal knezožadski dr. Sedej in veliko število znancev in prijateljev. Po mestu mu je prirejalo občinstvo živahne ovacije.

Dve obsejni politiki. V sled znanega razgovora odposlanec političnega društva »Edinost« s tržaškim prefektom se je vnel med videmskim »Giornale del Friuli« in med tržaškim tiskom ostra polemika, spopadli so se zagovorniki dveh različnih obsejnih politik, ki pa imata ob enaki cili: asimilacijo in poitalijančenje Slovanov v Italijo, razlikujeta se le v izbori sredstev. Videmska politika železne pesti hoče čim prej priti do tega cilja potom brutalnega nasilja in ogabne korupcije, medtem ko se v tem pogledu mnogo bolj izkušeni Trst ogreva za neke vrste politiko rokavic napram slovenskemu življu v Italiji.

V tork je posegla v ta boj tudi »Voce di Gorizia«, toda takrat ni capljala v gonji proti Slovincem za Vidmo, ampak se je moško postavila na stran Trsta. V uvodnem članku ostro in stvarno oboja dosegajo videmsko politiko napram Slovanom, ki izvirajo iz nepoznavanja dejanskih razmer in narodnostnega vprašanja. Priznati moramo, da je ta članek zares »glas Gorice«, kajti podvajajoča večina goriških Italijanov, ki so vzgojeni in zaklenjeni v narodnih bojih, o katerih se Vidmo še sanjalo ni, je proti onemu brutalnemu nasilju in proti oni ogabni korupciji, ki jo je uvedel Vidmo na Goriškem. Sicer bi tudi ta večina rada čim prej spreobrnila Slovence v Italijane, toda iz lastne bogate skušnje ji je dobro znano, da se to ne da doseči.

Ta moški članek »Voce di Gorizia« pa je strašno preplašil goriške fašiste, ki so že vsled hierarhičnega principa izvočeni na milost in nemilost videmskim fašistovskim močtem, kar je v zadostni meri dokazal že slučaj Caprara.

Takoj v sredo se je zbralo vodstvo goriškega fašiza na izredni seji, na kateri je sprejelo sledečo resolucijo:

»Z ozirom na nepremišljeni članek nekega goriškega lista, v katerem se skuša nasikati onim, ki ne poznajo tega plemenitega in skoz in skoz italijanskega mesta, kakor da je Gorica prežeta s sovražnimi čustvi napram svoji starejši sestri Vidmu in torej v nasprotju z jasnimi direktivami furlanskega fašizma, izjavljamo, da dotični list ni v nikakoli zvezi z goriškim fašizem. Ostro in odločno obojamo tako profašistovsko in profurlansko vedenje in smatramo se za pooblaščen izjaviti, da je najboljši vid in številni deli goriškega meščanstva na čisten način zavrnili dotični članek, ker ga smatra za škodljivega dobremu imenu Gorice in ker nikakor ne odgovarja njeni patriotični duši in njenemu živemu čutu za disciplino.«

Sedeč po zaključku polemike v petkovem »Giornale del Friuli« bomo imeli še nadalje dve obsejni politiki: Trst nas bo obdelaval v rokavicah, Videm pa bo z železno pestjo udrihal po trdoglavih Slovincih, da jim vcepi ljubezen do italijanske države v srce in italijanski jezik v možgane. Z narodnostnega stališča je mnogo bolj nevarna tržaška politika nego videmska, s človeškega pa je mnogo bolj neprijetna videmska, ker železna pest boli, toda naše glave so trde, v srcu pa bo tlel in se razvnel neugasljiv ogenj maščevanja za krivice, ki smo jih in jih še bomo pretrpeli zato, ker smo Slovenci.

Kurentovo slovo. Goriški Slovinci so se letos zelo razposajeno poslovili od Pusta. V soboto, dne 1. t. m. je priredil »dramatični krožek« poslovilno »bajno noč«, v tork pa se so poslovili v maskirano slovo. Goriški srednješolci.

Zlasti je »bajna noč« nadkrilila vsa — tudi najneklečija — pričakovanja. Prostor »Trgovskega doma«, ki so postali v povojni dobi za nas skorajda preobširni, niso se videli tako velike pestre in razposajene množice kakor v tej noči. Na »bajno noč« so prileteli »netopirji« iz cele dežele, posebno številna pa je bila ajdovska jata, da ne govorimo o mestu in okolici. Tudi maske in skupine mask so bile z malimi izjemami jako okusne in posrečene. Prvo darilo je bilo podeljeno skupini (7) zelenih pijerotov, drugo skupini (5) rjnih netopirjev, tretje za skupino rjnih pijerotov. Posebno elegantna je bila druga skupina. — Razpoloženje v »bajni noči« je bilo tako razigrano, da so celo stari in resni gospodje slekli svojo vsakdanjo, dolgočasno masko resnosti ter jo zamenjali z masko mladeniške razposajenosti.

Dornberg. Preteklo nedeljo so člani Dramatičnega zbora, ki so bili do pred kratkim organizirani v »Citralnici«, priredili dostojno pustno zabavo. Vodopivčev kuplet »Dekleta in go-

spodične« je posebno ugal, ker so smagale grablje, vile, srpi, rdeče rute nad svetišni solnčniki in mestnimi klobuki. Stara kmetija — stara čast! »Nosovi« so pač prestari; sicer kretanje zelo dobro. »Babiloni« je dosegel ob zaključku visok pusta. Igralec izredno napreduje v vsakem oziru. Človek ne bi mislil, da znajo kmetijski fantje biti tako »fini«, sicer tudi gospodične so bile na svojem mestu.

Upamo, da bodo oblastva v kratkem spet dovolila delovanje »Citralnic«, kajti edino organizirano društvo lahko jamci za red pri prireditvah. Dasi se člani »Dramatičnega zbora« isti, ki so bili nekdanji člani Dramatičnega odseka »Citralnice«, je bilo za red in mir (l) v dvorani premalo preskrbljeno. Prireditelji naj drugič gledajo, da ne bodo nekateri stalni gostje prisiljeni zapustiti dvorano v znak protesta. V ostalem je prireditev zelo dobro uspešna. L. B.

Kamaje. Dne 2. t. m. se je poročil g. nadučitelj Janko Vodopivec z gospodično Markovič iz Brestja pri Kojpskem.

Novoporočenca je bil prirejen krasen sprejem od strani domačih mladeničev občine Kamnje. — Sprejema se je udeležila mladina in množestvo občinstva.

Pri zabavnem večeru se je nabrala med gosti svota 90 L za Šolsko društvo.

Pri zlati zvezdi

Črtice. Pise F. St-i.

8. Kapetan Kastelic.

»Stotnik s Kafarnavma«, kakor je dr. Baar prekrstil Kastelico, ni bil posebno priljubljen gost. V Gorici se je naselil menda okoli l. 1893, pa je že l. 1896. zopet izginil in kmalu na to umrl nekje na Kranjskem. On in Premru, bivši višji uradnik na južnem kolodvoru, sta bila v onih letih še edina dva častnika v Gorici, ki sta l. 1864. spremljala cesarja Maksimilijana na njegovem pustolovnem podjezju v Meksiko. Kastelic je bil že upokojen, ko je hodil prodajati svoje stitnosti k Zlati zvezdi. Bolehen je bil in zato menda tako neznošno siten, prepirljiv in nervozen; poleg tega je imel dokaj nadutosti nekdanjih avstrijskih oficirjev, a v hvalo mu šteje, da je ostal vedno zaveden Slovenec. Z dr. Baarom se nista dobro gledala, ker je vsakdo od njiju hotel gosti na prvo struno, a rad sem ga imel, ker je znal tako lepo pripovedovati, ako je bil baš dobre volje, in z živimi besedami slikati boje Maksimilijanovih čet, ki mu jih je dal na razpolaganje Napoleon III., z republikanskimi pod vodstvom predsednika Juareza, pa zopet, kako je polkovnik Lopez izdal Maksa in kako so nesrečnega cesarja ustrelili 19. junija 1867. Kot velik ljubitelj prirode je Kastelic z veliko vne-mo slikal lepoto kanarskih otokov, kjer se je ekspedicija na pohodu ustavila.

»Oj, da je božja roka«, je dejal neko popoldne, »razgrnila samo del krasote kanarskih otokov po našem Krasu, kakšen raj bi bila ustvarila na tem golem pečevju! Ona večna spomlad z bujnim rastlinstvom in cvetjem na rodovitnih tleh, pa oni dobri, gostoljubni ljudje! Pa kakšno božjo kapljico smo tam pili! Kako lepi so ti moji spomin!« — »Kako pa, da niste ostali tam?« vpraša Baar ujedljivo. — »Samo zato«, se odreže Kastelic, »da morate vi staviti tako neumno vprašanje«. Nastal je prepir, ki je nehal ob prihodu novih gostov. Kastelic, ki se je pri najmanjšem povodu razburjal, je jezno plačal svoj račun in ves zaripljen v obraz odšel. Štirinajst dni ga ni bilo pri Zvezdi. Vobče ni vztrajal dolgo v enem kraju: srečal sem ga večkrat v Ljubljani, v Celju, celo v Krškem, pa je zopet prišel v Gorico in se nastanil kje v okolici, pa v istem kraju in stanovanju zopet le po par tednov.

Neki večer smo pri Zvezdi mlátili tarok. Dr. Baar je bil jezen, ker ga ni maral nihče poslušati; gostje so rajši komarili pri zanimivi igri. Ko so bile napovedane zadnje igre, je Kastelic hotel menjati bankovce, da plača pijačo. »Vincenc«, zakriči, »dve četrtinki imam«. »Ne, gospod kapetan, danes so tri«, odgovori vjudni krčmar. »Lazsi!« — »Za eno četrtinko ne bom lagal, pa tudi za več ne!« mu odvrne Vincenc. — »Koliko četrtink imam?« vpraša mladega igralca. Ta je bil napovedal pagata in zatopljen v igro reče: »Dvanajst in tri je petnajst!« — »Kaj ste neumni?« zažmi Kastelic, ki je od mlajših gostov zahteval usluge kot od svojih nekdanjih podčastnikov. »Gospod kapetan, jaz stejem svoje taroke, ne pa vaših četrtink!« — Pri tem se je igralce ustel in je izgubil — pagata. »Hudirja, ušel sem se za en tarok!« reče igralce med smehom

najboljšega zdravja in visoke službe, je dobro vedel, da je pozabljeni Kastelic popil proti navadi tri četrtinke in potolaži igralca: »Kaj se boš jezil, ako se ušteješ pri 22 tarokih! Jaz poznam starega in učenega gospoda, ki ne zna šteti niti do 3!«...

(Dalje na IV. strani)

Z žalostnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom in znancem, da nam je ljubljena mati

Marijana Boštjančič roj. Kaluža v 71. letu svoje starosti, danes v Bogu zaspa.

Pogreb pokojnice se bo vršil v nedeljo, 9. marca popoldan, iz hiše žalosti v Veliki Bukovici pri Ilirski Bistrici.

Maše zadušnice se booo brate v trnovski farni cerkvi.

Vel. Bukovica, 7. marca 1924.

Žalujejo ostali.

Mali oglasi
se računajo po 20 stot. beseda. — Najmanjša pristojbina L 2.— Debele črke 40 stotnik beseda. — Najmanjša pristojbina L 4.— Kdor išče službo, plača polovično ceno.

BRIVSKEGA pomočnika sprejme takoj, ali po dogovoru, J. Kolakovič, Ajdovščina. (288)

KMETSKA HIŠA, zidana z gospodarskim poslopjem, na Dolenskem, pri župni cerkvi, se ceno prodaja. Polja, travnikov in vinogradov zraven po želji. Naslov pri upravnistvu. 289

CEVLJARNICA Kosič sprejema vsa dela. Via Udine 65 290

SIR »Parmezan« se razprodaja na drobno po Lit 6.80 in 10.— kg. (za razprodajalce veliki popusti) Novič, via Udine 3 (prej Belvedere) 291

SLUŽKINJA, 16-17letna, išče mala slovenska družina Sturm, via Bosco 48 287

DOBRODOČA trgovina na Vipavskem se da v najem. Naslov pri upravnistvu. 283

KRONE po 1.90, goldinarje 5.08. Via Pondears 6/1, desno. 20

EGIPTOVSKI grafolog, avtoriziran, pove preteklost in prihodnost. Via Zonta 5/III 296

SADIKE vrtnic (grmitje in plezajoče) po L 2.— Sadike sadnih dreves, hrusk in češpelj po L 2.—3 dobavljajo Santo Peteani, Gorica, Via Lunga 57. 292

KROMPIR, semenski, amerikanski, najboljših vrste, prodaja Padovan, Katinara. 297

CRESNJE, ceplenke različnih vrst od 1 do 3 m, visoke, visokodebelnati rabez i. t. d. ima na prodaj Srca v Sežani. 295

NARODNO zavedno, premožnejša mlada dama, ki bi podarila srce za zvestobo 30-letnemu veletrgovcu in posestniku v ljubljanski okolici, naj pošlje potrebne podatke na upravnistvo »Slovenskega Naroda« pod »Sijajna bodočnost«. 294

ZAKONCEMA, kmetovalcema, se odda veliko stanovanje, 800 sežnjev vrta z dvema vodnjakoma v Valle Rozzold 686 293

KRONE, srebro, zlato in platin kupujem. Plačam več kot drugi. Zlatarna Povh Albert, Trst, via Mazzini 46. 285

ZLATO, srebro, briljante, plača po najvišjih cenah, Pertot, Via S. Francesco 15, II. 26

BABICA, diplomirana, sprejema noseče. Ljubljanska oskrba. Cene nizke. Govori slovensko. Corso Garibaldi 23/1 270

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Govori slovensko. Zdravnik na razpolago. Tajnost zamajena. Nizke cene. Slavec, Via Giulia 29. 273

Čitajte! Naročajte! Razširjajte!
edini neodvisni in nadstrankarski list v Sloveniji:

„NARODNI DNEVNIK“

najbolj priljubljen slovenski list v Sloveniji in Julijski Krajini radi obširne informacijske službe, izbornih političnih in gospodarskih člankov in notice in zabavnih in podučnih prispevkov.

Mesečna naročina za Julijsko Krajino Din. 25.— danes okoli Lit. 7.—) posamezne številke cent. 40 nedeljske cent. 70.

„NARODNI DNEVNIK“

se dobi v razprodaji na obeh kolodvorih v Trstu in Gorici kakor tudi v vseh razprodajah časopisov v omenjenih mestih. Nadaljnje razprodaje na deželi so: Postojna, Sv. Peter na Krasu, Ilirska Bistrica, Opatija, Vipava, Ajdovščina, Tolmin.

OGLESE

za list sprejemajo: v Trstu Unione Pubblicità Italiana, Piazza Goldoni I, I., v Gorici: tvrdka Vittorio Molesini, ufficio pubblicità Via del Teatro. 173

PODLISTE

Paul Bourget:

JEČA

(La Geôle)
Poslovenil F. P.

Ena sama oseba med temi gosti je čutila, da niso bile te besede le nekaka Sabinina muha, temveč da so izražale resnično vsebino njene misli. Ta oseba je bil njen mož. Ah, groza, če bi bil spoznal bistvo vzemirjenja, ki ji je bilo izvilno ta krič proti moralni obnemoglosti in hinavščini njene družbe! Toda ali si je sploh mogel domnevati, da ima njen odpor tako ozadje? In to v hipu, ko se mu je zopet povrnilo zaupanje, ki ga je po njegovi dolgi ljubosumnosti ogrevalo z ognjem nove sreče? Njen odpor ni bil nič drugega, nego nekak pokret ljubezni, a on je videl v njem živig postopenosti in je bil ginjen do dna svojega srca. Ko sta bila pozneje zopet sama v kočiji, ki ju je peljala domov v ulico Villejust, je to Sabinji povedal, rekoč: — »Kako sem bil ravnokar pri mizi ponosen natef Peckla me je vest, da nisem tudi jaz sam protestiral proti poroki Sarlieve-

Moraines. Človek se zgraža in gnusi se mu. Potem pa sem pomislil: Kakšno korist boš imel? In tako postaneš s svojim molčanjem nekak sokrivce podlosti vseh drugih... Zenske so prav zares pogumnejše od moških.»

— Ko ji je tako govoril, jo je prijel za roko, kakor je bil storil popoldne. Kakor tedaj, je tudi sedaj približal njene drgetajoče prste k svojim ustom, da jih goreče poljublja. Pri tem je imenoval svojo družico z nežnim imenom, ki ji ga ni bil dal že dolgo časa. Tikajoč jo z vzdihujočim glasom ji je rekel: — »Moja srčkana Saba, Sedaj je tema in torej ne boš več rekla, da se smešiva?«

S to pripomoč, v kateri sta bili pomešani očitane in nežnost, jo je spomnil na njen trdosrdni odgovor, ki mu ga je bila dala popoldne. Stisnil jo je k sebi. Ko pa je hotel oviti svoje roke okoli njenega telesa, je čutil, kako se ona kljuje in izvija njegovemu objemu. Plašno jo je zopet izpustil. Toda njen pokret, besede, s katerimi ga je bila spremila, in njen pogled so imeli le preveč očitne pomen.

— »Ne, ne!« je ponavljala Sabinina nekaj hipov pozneje sama pri sebi, medtem ko ji je služkinja pomagala se slačiti. Cim je ta deklina odšla, je tekla Sabinina zakleniti oboje vrata svoje sobe. Skomizgnila je s svojimi finimi rameni, zdrgnila se od čustva zoprosti

ter rekla: »Ničesar ne vidiš Ničesar ne razumel... Sedaj lahko pride. Potem bo morda razumel.«

Ni še bilo minilo četiri ure, ko sta jo opozorila pritisk in en udarec na vrata, da je res prišel njen mož. Prosil jo je, naj ga sprejme. Ona je bila zvitja kakor v klopec v svoji postelji, luči so bile ugasnjene, ničesar ni odgovorila. Poklical jo je vdrjgic... V tretje... Ona je nadalje molčala. V hiši, kjer je že vse spalo, je vpadla grobna tišina in ona je slišala njegove korake, ki so se oddaljevali. Za tisti večer je bila rešena. Toda kaj bo jutri? Predvidevala je kruto borbo in že sama misel nanjo ji je dala jasno čutili, kako popolnoma pripravila onemu drugemu. In tu je zopet rekla:

— »Tem prej bom šla proč. To bo vse.«

Kakšno grozno noč je imela Zadremala je le od časa do časa, le za par minut. Potem se je takoj zopet prebudila, ker je stalno in kakor obsedena videla v sanjopoponiki, ki gre v izgnanstvo. Slišala je opojnaje vlaka, ki ga je peljal proti Calais-u, žumenje morja, potem težke valove, ki so udarjali ob parnik. Na pomolu v Doverju se je izkrcal. Tam ga je čakal drug vlak. Čudna jutranja zora je nejasno razsvetlevala deževno deželo. Končno je prišel v zadimljeni in otožni London.

Brezplačno.
Vsi oni, ki kupijo tekom dveh mesecev 50 l vina pri tvrdki C. SCARVILLE, izvoz romanjotjskih vin, TRST, VIA SCUSSA 10, bodo dobili popojnoma BREZPLAČNO 1/2 kg najfinejšega oljčnega olja tvrdke Bertolucci & Allori v Lucci. Vsi oni, ki hočejo konkurirati, se opozarjajo, da dobijo bone v vseh prodajalnah, kjer se toč vino gorimenoovane tvrdke. Za vsaki liter vina se dobi en bon.

Sledil je glaseh smeh na račun in v jezo «stotnika s Kafarnava». — Nato ga zopet več časa ni bilo na izpregled. Ker pa ni našel druge prave družbe, je zopet prirogovili in se v začetku držal jezno «kot pes na verigi», je dejal Baar na tih in pristavil svoj «apotympantizem». — Meni se je smilil mož, ki je bil tako osamljen v svoji starosti in bolehnosti. Da ga udobrovoljim, ga povabim na tarok. Oj, da tega nisem storil! Igrali smo jedva pol ure. Vrsta za mešanje je prišla na Kastelica. Revez pa je imel radi trganja sključene prste in je zmešal karte tako, da sem dobro vedel, da dobi prvi veliko igro, ali pa jaz sam, ako privzdignem previdno. Da to prepričim in da se izognem hudobnim opazkam stotnika, «prezreem» karte in mu jih dam, da jih razdeli... Iz malih sivih oči mu švigajo bliski, pa me grdo nahruli: «Kaj takega se mi še ni pripetilo, da bi kdo za mano mešal in rezal karte! To je žaljivo, nesramno!» — «Gospod kapetan, to je bilo samo v vašo korist, da vas obvarujem jeze in izgube, sem karte prezal. Na svoje poštenje vas zagotavljam, da nisem imel namena žaliti vas!» Ta moj vpljudni odgovor ga še bolj raztogoti; karte zaluča po mizi in s hripavim glasom zagrozi: «Da niste le reven suplent, jaz — stotnik Kastelic — bi vas pozval na dvo-boj, pa bi vas zabodel ali pa vsaj zaznamoval za celo življenje!» Pri tem pa je tudi meni zavrela mlada kri, pa mu odvrem: «Vi še lesene palice ne morete držati, pa se boste sabljali. V ostalem vas moja skromna služba prav nič ne briga. Ker pa mi grozite z dvo-bojem, vam povem, da zaslužite za svojo nesramnost zausni-ko, ki bi vam jo priholil, da bi videli sedem meksikanskih zvezd, ako ne bi imel obzira do vaše neboljane starosti!» — Bled od jeze, brez besede ugovora je šepaje in opiraje se na svojo palico odšel in še danes ga vidim, kako je hodil po Trgu sv. Antona, tako reven, star in nadložen! Izginil nam je za vedno izpred oči in mnogo let mi je bilo žal, da se nisem še na tem svetu mogel izmiriti z revezem, navzlic temu, da so vsi pavzoci dajali meni prav, rekši, da je stari sitnež zaslužil svoj od-govor. Danes pa sva si zopet dobra prijatelja kot nekaj. To se je zgodilo v teh dneh, ko sem pisal te črtice. Kako je prišlo do sprave, vam povem prihodnjic v apotezi, s katero mislim končati doživljanje Pri zlati zvezdi...

Gallarati-Scotti v «Novem življenju» v živih barvah slika Dantejevo mladost in njega odločilno ljubezen do Beatrice. Zanimiv je prispevek vseuč. prof. Gvidona Mazzonija: «Dolce stil nuovo», o «sladkem novem slogu», ki ga je Dante započel in zmagoslavno uveljavil ter tako položil temelj razvoju ital. literature. Vseuč. prof. E. G. Parodi označuje v prelepem in globokem članku bistvo Divine Comedie kot najslabši poem osebnosti svobode. Benedetto Croce pa mojstrsko analizira značaj in enotnost Dantejeve poezije. Sledi Ušeničnikov članek «Dante in filozofija», kjer rektor ljubljanske univerze jasno predločuje umovanje velikega Florentinca. Prehod v drugi del zbornika tvori izrpen, doslej najboljši pregled slovenskih prevodov Danteja, ki ga je spisal naš prevajalec Divine Comedie, prof. Debevec. Otož Zupančič je čudovito lupo prevedel peti spev Pekla (Francesca da Rimini). Središče pa tvori obširna Puntarjeva študija «Dante in problem Prešernove «Nove pisarije», ki nam odkriva Copadantologija na podlagi doslej še neznanih dejstev in priča o zvezi med Prešernovo «sladko govoricco» in Dantejevim «dolce stil nuovo». Na tej podlagi prehaja v skrivnosti «Krst pri Savici», ki ga skuša vesestransko osvetliti s paralelami iz Divine Comedie ter s Schellingovo estetiko. O velikem vplivu Danteja na poljsko romantiko piše vseuč. doc. dr. Vojeslav Molé, o Dantejevih sledovih med Jugoslavlani pa razpravlja dr. Milko Kos. Zbornik zaključuje članek rimskega vseuč. prof. Vittorija Rossija: «Dante pesnik naroda in človeštva». Kot dodatek je napisal dr. Fr. Stelè «Opombe k umetniškimi prilogam», dr. Res je pa za uvod v študij Danteja sestavil prepotrebno bibliografijo najvažnejših del svetovne literature o Danteju, njega spisih in njega pomenu.

To bi bila v kratkem vsebina monumentalnega dela, ki se je z njim naš mali slovenski narod poklonil svetovnemu geniju v spomin šeststoletnice smrti, in na katero smo lahko ponosni. Oprema knjige je taka, kakršne slovensko znanstveno delo doslej še ni imelo.

Loterijske številke
izžrebane dne 8. marca 1924.

Bari	2	38	39	51	17
Firenze	67	59	20	72	65
Milano	70	16	85	75	33
Napoli	41	52	55	37	1
Palermo	58	78	69	65	30
Roma	33	77	38	35	84
Torino	33	69	21	39	17
Venezia	42	47	21	59	77

Gospodarstvo
Tržaški blagovni trg

Les: V zadnjih tednih se je znatno zmanjšalo povpraševanje po jugoslovenskem trdem lesu. To vsled tega, ker je tečaj dinarja narastel. V Italiji se smatra dvigovanje dinarja za prehodni pojav in vsled tega ne sprejemajo višanja cen. V ostalem je kupčija bolj klavrna tudi vsled tega, ker počivajo italijanske industrije, ki delajo s trdim lesom. Tvornice vagonov so še vedno zaposlene s popravami, a pohištvo gornjeitalijanskih tvornic se slabo razpečava. Tukajšnje cene so vsled tega le teoretične, ker jih kupci odklanjajo. Jugoslov. producenti zahtevajo za kubični meter bukovine 500 lir, hrastovine 800 lir, jesenovine 530 — vse franko Postojna.

Steklo: Po vesteh, ki so prispele v tu-kajšnje gospodarske kroge, se je posrečilo čehoslovaškimi zastopnikom na trgovinskih pogajanjih v Rimu dobiti znižanje uvozne carine na čehoslovaško steklo za šipe in na steklenice. Kupčija s steklom za šipe je sedaj nepovoljna. Glede steklenic je tudi malo naročil in italijanske tvornice steklenic delajo sedaj na izgubo. Nemške tvornice so zvišale cene na dvojno, s čimer je prodaja njihovega blaga v Italiji močno otežkočena. Pa tudi italijanske tvornice kažejo stremljenje za višanjem cen.

Konoplja: Letina je bila slaba in zato so cene poskočile, a se kljub temu večinoma sprejemajo. Italijanska konoplja Mazzoni prve vrste se plačuje po 10'50, druge vrste 9'50, Tiglia prve vrste 8'50, druge vrste 7'50 lir za kilogram v Bologni. Groba konoplja dobre vrste se plačuje po 6'50 lir kilogram. Omeniti je treba, da je Italija kupila mnogo jugoslovenske konoplje, ker je znatno cenejša nego domača.

Južno sadje: Kupčija je sedaj klavrna. Par kupcij je bilo sklenjenih za kitajske orehe Arašid po 25 silingov, na mestu tovara. Smirnske sultanine se plačujejo po 565-625 lir, lešniki z bližnjega vzhoda 960 lir.

DAROVI

Med ajdovskimi fanti se je nabralo za «Sol-sko društvo» o priliki pustne zabave lir 30.40. V počastitev spomina predrage mamice daruje gđ. Jožica Dougan 20 lir podružnici sol-skega društva pri Sv. Ivanu — V počastitev spomina dragega brata Josipa Furlana daruje sestra 25 L. podružnici šolskega društva pri Sv. Ivanu.

Ker se nista udeležili sobotnega plesa daru-jeta S. dr. pri Sv. Ivanu gđ. Petercel 10 L in gđ. Amalija Cok 5 L.

Za Dijsko Matico so darovali: N. N. trgovec v Trstu 15 lir, Posojilnica v Laniškem 50 lir, Hra-nilnica in posojilnica v Skrljajah 100 lir, Mle-karna Hrušica 100 lir, Ljubljanska kreditna banka v Trstu 100 lir. Vsem darovateljem naj-lepša hvala. Naj bi bili za vzgled drugim!

Naš požrtvovalni dobrotnik g. Benedikt Poniž iz Ajdovčine daruje L 30 za «Solsko društvo».

V isti namen daruje g. Ivan Marija Kralj L 2, g. Martin Pečar, Sv. Barbara L 4.

Gosp. Kabaj Ljudevit iz Slivij je poslal L 47 kot darove in članarino nabrano o pri-liki dneva za «Našo dečo» in sicer so daro-vali: Miheli Marija L 1, Straus Josip 4, Cetin Gizela 2, Ivančič Marija 2, Renko Pavla 2, Cetin Franciška 1, Segulin Kristina 1, Jamnik Karel 5, Škočaj Stanislava 2, N. N. 1, N. N. 2, N. N. 1, Ivančič Franc 1, Ražem Josip 3.

Družina Kabaj vplačala redno članarino in darovala L 5, Gizela Kuštrin redno članarino L 5 in g. Jakob Renko izredno članarino L 3; skupaj L 47. Poleg tega so vaščani iz Slivij Markovščine, Hotične, Skadanščine, Mrš, Oreška, Kovčičev in Velikih Loč darovali za šolsko refekcijo pri Sv. Jakobu 9 vrec krom-pirja, nekaj fižola, jetčmena in moke za kar bodi vsem izrečena iskrena zahvala!

Književnost in umetnost

Dr. Alojzij Res: Zbornik ob šeststoletnici smrti velikega genija. — Strani X + 304 v 4° in 11 umetniških prilog. Založila Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani 1923 (za leto 1921). Cena elegantni v platno vezani knjigi Din. 160.

Ze pred časom naznanjeno in težko pričakovano delo je izšlo. To, da se je porajalo v dveh državah, je izdajo v sedanjih neurejenih razmerah sicer zelo otežkočilo in tudi znatno zakasnilo, a notranja vrednost in veliki kulturno-zgodovinski pomen zbornika se kaže sedaj v tem večji in tem izdatnejši luči. Urednik, mladi in znani goriški znanstvenik, je zasnoval delo kot organsko celoto, ki naj v prvem delu zariše ogromno umetniško osebnost Dantejevo, v drugem pa razmerje Slovanstva, posebno Slovenstva do italijan-skega genija. Na podlagi te zasnove si je pridobil poleg slovenskih sodružnikov naj-odličnejše italijanske dantołoge (med temi moža svetovnoznane slovesa in največjega sodobnega italijanskega duha, Benedetta Croceja), ki so mu poslali izvirne prispevke. V dejstvu, da so se (prvič po Čopul) ob istem času združili slovenski in italijanski duševni delavci, leži poleg lite arnega in zgolj umet-niskega, naprečeljivi kulturno-zgodovinski pomen Dantejevega zbornika.

Za uvod pedaj: dr. Res plastično sliko so-dobne duševnosti in pomen Dantejevega dela za nas. Vseuč. prof. Gaetano Salvemini riše v članku «Dante in politične borbe za njeg-ovo dobo» socialno politično ozadje, iz ka-tereža se Dante izrastel, medtem ko knez

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Glavnica in rezerva Dinarjev 60.000.000—
Telefon: 5—18, 22—98

PODRUŽNICA V TRSTU
CENTRALA V LJUBLJANI

Glavnica in rezerva Dinarjev 60.000.000—
Telefon: 5—18, 22—98

Obrestuje vloge na vložnih knjižicah po 4%, na tekočih računih po 4 1/2% vezane vloge po dogovoru. - Prejema DINARJE na tekoči račun in jih obrestuje po dogovoru. — Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle.

Podružnice:
GORICA, Brežice, Celje, Černomelj, Kranj, Maribor

Najprikladnejša zveza z Jugoslavijo

Podružnice:
Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split

Blagajna je odprta od 9 1/2—12 1/2 in od 14 1/2—16

RAKOS & C.o
Trst — Via Milano, 19 Telefon šte. 36-34
Zastopstvo pisalnih strojev

ADLER
Zaloga rabljenih strojev, trakov in kopirnega papirja po konkurenčnih cenah.
Poprave pohištva za urade. — Zaloga pisalnih strojev IDEAL. (11)

MIRODILNICA
MARIO FERLIN
Sv. M. Magd. zgoraj 2 Bivla. Tel. 774

prodaja na debelo in drobno. 10
Barve, laki, čopiči, šipe, žebli, cement sadra itd. Postrežba na dom.
Bogata izbira slikar. vzorcev (štopov.)

Pohištvo
po cenah brez konkurence
Obiščite veliko skladišče 12
Via Udine šte. 25.
Pošiljate na deželo z jamstvom gotovega dohoda.

Pri tvrdki
Giuseppe Struchel
Trst, Via Mazzini, vogal Via S. Caterina

se še nadaljuje izredna prodaja po najnižjih cenah.

Danes izložba v oknih.
Oglejte si cene!

OBEDNE SOBE
vsake vrste in v vsakem slogu

SPALNE SOBE
v veliki izbiri

LAKIRANE KUHINJE
po izredno nizkih cenah

ALESSANDRO LEVI-MINZI
VIA RETTORI 1
VIA MALCANTON 7-13
Trvdka obstoječa od 1874 11

Starodavna tovarna tehnič. utež in mer
Giuseppe Florenz & Co
v Via Ant. Caccia 6, Telefon 13-64

z bogato izbero utež, mer in tu-in inozemskih pravilno žigosanih (cementiranih) tehnič.

Sprejemajo se popravila vsakovrstnih tehnič po zmernih cenah.

Tekom popravljanja posodimo druge tehničice popolnoma brezplačno. (183)

RAZGLAS.

Z ozirom na to, da je podpisana zadruga na svojem rednem občnem zboru dne 1. avgusta 1923 sklenila povišati svoje združne deleže, in sicer opravilne od 2 lir na 10 lir ter glavne od 20 lir na 100 lir, pozivlja ista tem potom svoje združnike, da doplačajo do 31. maja 1924 svoje deleže do zgo-raj določene višine, ker bo sicer po preteku tega roka imela pravico nasto-pati proti onim, ki ne bi doplačali svoj-ih deležev, v smislu združnih pravil in združnega zakona.

V Trstu, dne 1. marca 1924. 182

Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu
reg. zadr. z neom. jamstvom.

Veliki dohodi
dunajskega pohištva
od najnavadnejšega do najfinejšega v veliki izbiri po nizkih cenah.

R. Camponovo
Trst — Viale XX settembre 33
tel. 793. 596

St. 324.
Razpis službe.
Podpisano županstvo razpisuje službo pomožnega uradnika.

Prosilci morajo biti zmožni italijan-skega in slovenskega jezika ter stroje-pisja. Prednost imajo invalidi, ki jih okvara ne ovira v izvrševanju službe in ki so že službovali kot občinski uradniki.

Služba je provizorična; stalno na-meščenje se izvrši pozneje.
Plača po dogovoru. Lastnoročno pi-sane prošnje se sprejemajo do 20. marca t. l. 193

Županstvo občine Naklo.

POHIŠTVO
STEINER
Via Pauliana št. 1
Via Geppa št. 17

Največja prikladnost

PRETIRANE CENE
plačujem za

K O Ž E

kun, zlatic, lisic, dihurjev, vider, jazbecov, mačk, veveric, krtoč, divjih in domačih zajcev.

Predno prodate kože, vprašajte me za cene.

D. WINDSPACH
Trst, Via Cesare Battisti št. 10
II. nadstr., vrata 16 (17)

Sprejemajo se pošiljate po pošti.

Znana goriška trvdka **ELIJA ČUK** v GORICI
Piazza Cavour št. 9 naznanja tem potom slav. občinstvu, da je prejel zaštopstvo najboljših in svetov. silvalnih strojev «PFAFF».

«PFAFF» je najboljši stroj za šivilje
«PFAFF» je najboljši stroj za krojače
«PFAFF» je najboljši stroj za čevljarje
«PFAFF» je najboljši stroj za krojače
«PFAFF» je najboljši stroj za čevljarje
«PFAFF» je najboljši stroj za krojače
«PFAFF» je najboljši stroj za čevljarje

Se toplo priporoča **ELIJA ČUK**, sodni izvedenec Piazza Cavour 9.

BANCA ADRIATICA

Ustanovljena leta 1905.
Delniška glavnica Lit. 15.000.000— popolnoma vplačana.
Glavni sedež: Trst, Via S. Nicolò 9 (Lastna palača). Podružnici: ABBAZIA, ZARA.

Olajšuje vsako trgovsko operacijo z Jugoslavijo in z vzhodnimi deželami

Dale subvencije na blago, efekte in vrednosti

Otvorja akreditive za nakup blaga. — Inkasir efektov in računov. Informacije. — Kupuje in prodaja dinarje in druge valute. Jamstvena pisma in druge operacije po najugodnejših pogojih.
Sprejema vloge v lirah na hranilne knjižice in jih obrestuje po 4%, letno neto, a vloge na tekoči račun po 4 1/2%, vezane vloge proti odpovedi obrestuje najbolje po dogovoru.

Sprejema vloge v dinarjih ter jih obrestuje najbolje po dogovoru.
Izvršuje nakazila v lirah in dinarjih za Jugoslavijo